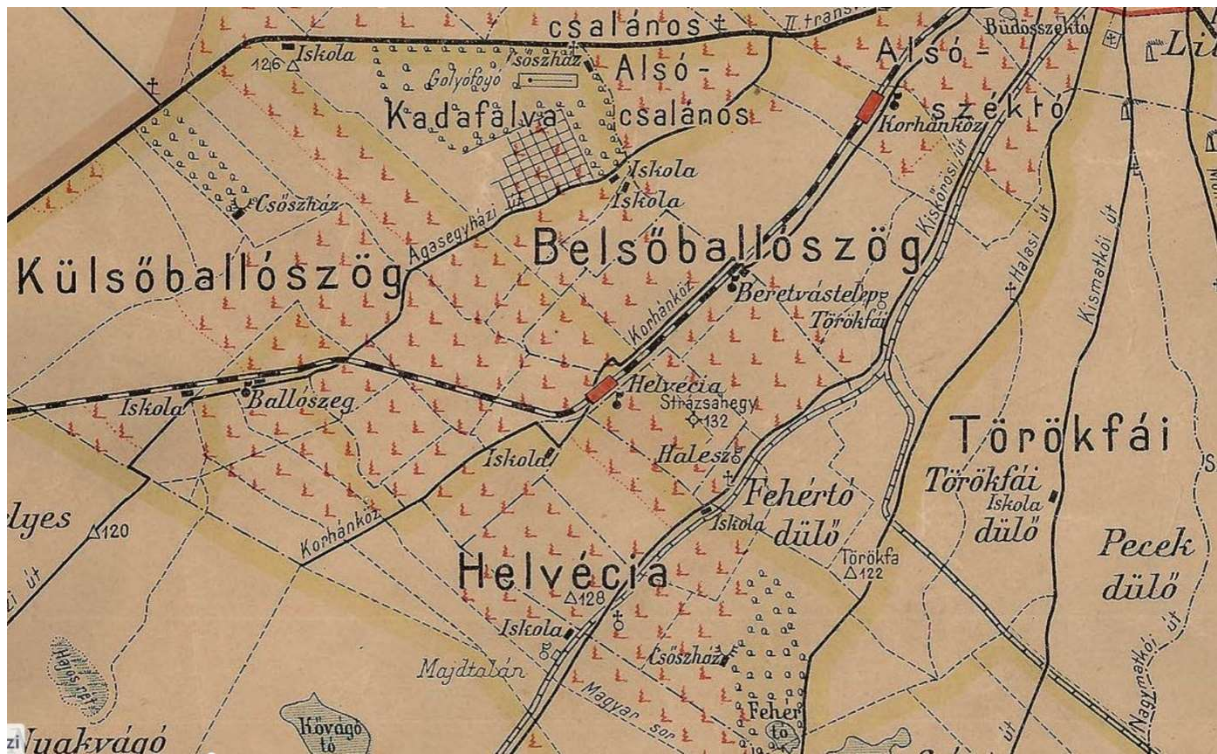

100 éves a posta Ballószögön

1924-ben nyílt meg Ballószögön a posta.

Ballószög (Ballószeg) története röviden

Árpád-kori oklevelekben **Ballóság** néven említik, mint templommal rendelkező települést. A török hódoltság idején a lakosság elmenekült, a többség Kecskemétre. A területet **Ballószög pusztának** hívták, Kecskemét mezőváros külterületéhez tartozott. A városi gazdák itt tartották az állataikat. A futóhomokos részeket 1810-ben erdősítés, szőlő- és gyümölcsstelepités céljából a város kiosztotta gazdálkodóknak. A gazdák egyike, Wéber Aladár szőlő- és gyümölcsstermesztő mintagazdaságot hozott létre. A később Wéber-telepnek nevezett birtokára iparosokat telepített, ahol szatócsbolt és vendéglő is nyílt. Ez képezte a későbbi község alapját. 1911-ben a pusztát két részre osztották: **Külső- és Belsőballószögre**. Külsőballószög területén helyezkedett el **Ballószeg**, mint településmag, ahogy az alábbi, 1914-ben készült térképen látható:

1945 után a kisajátított Wéber-telepen megindult a falu alapjainak lerakása. Az ide épült házak, középületek bővítették a település magját, ebből alakult ki Ballószög község.

1954-ben **Ballószög** elszakadt Kecskeméttől, és önálló településsé vált, több mint 2200 lakossal, beleértve a külterületen élőket is. Ballószög ma nagyközség, közel 4200 lakossal.

(Felhasznált források: balloszog.hu; Wikipédia; Somogyi Lajos: [„Ballószög, az éltető falu”](http://balloszog.hu) – prezi.com)

Közlekedés

Az itt lakók és gazdálkodók életét jelentősen könnyítette, hogy az 1800-as évek végétől már a vasúti közlekedés is érintette a települést. Az 1897. május 1-től érvényes menetrendben olvashatjuk, hogy a vonat Kecskemét–Fülöpszállás vonalon naponta kétszer közlekedik, oda-vissza. A vasútállomás hivatalos elnevezése Ballószeg volt (lásd: fenti térképen).

Posta

A postai kiszolgálást Ballószög teljes területén 1924-ig Kecskemét állami postahivatala látta el. Ekkor Ballószögön *postaügynökség¹ nyílt, aminek működéséhez Wéber Aladár szőlő- és gyümölcsstermesztő nagygazda biztosított épületet.* Az ügynökség a Szegedi Postaigazgatóság irányítása alá tartozott, közvetlen kapcsolata és ellenőrző hivatala Kecskemét postahivatal volt.

A ballószögi postaügynök kezdetben csak korlátozott szolgáltatást nyújtott, de már biztosította a küldemények helyben történő feladásának és átvételének a lehetőségét. Az első postaügynök nevét sajnos nem sikerült kideríteni. Annyi biztos, hogy a harmincas években már Sándor Elek fűszerkereskedésében működött a postaügynökség, és **Sándor Elekné** volt a postaügynök, aki 1944-től postamesterként, majd 1949-től állami postahivatal-vezetőként látta el felelősségteljes feladatait, több mint 30 éven át.

Közben jelentős változáson, fejlődésen ment át a falu és a postahely szolgáltatása is.

1927. augusztus 4-én a Postai Rendeleték Tárában olvasható, hogy Ballószög és Külsőballószög postai ellátása **Ballószeg** postaügynökség feladata (a postai elnevezést a vasútállomás nevéhez igazították). A városhoz közelebb eső Belsőballószög ellátását továbbra is Kecskemét postahivatala végezte.

Az 1931. november 27-én a Kecskeméti Közlönyben egy hír jelent meg „*Távbeszélő-központot kap Ballószög*” címmel. A postavezérigazgatóság kilátásba helyezte ugyanis, hogy "*Ballószög távbeszélő központtá való kiépítése rövidesen megtörténik és annak folyamán a hivatalt K jellegű hivatallá minősítik át, vagyis a magántáviratok küldönccel való kikézésítése lehetővé válik.*" Korábban a helyi postaügynökség magántáviratot nem kézbesített, azt a kecskeméti postahivatal végezte úgy, hogy hetente kétszer járt kecskeméti kézbesítő Ballószögön. A postaügynökség telefonnal valló ellátása jelentős javulást eredményezett volna az itt élők postai ellátásában, ugyanis a postaügynöknek lehetősége lett volna egy küldönc felvételére a táviratok kézbesítésére. A telefonközpont üzembe állítása azonban még néhány évet váratott magára.

1934. január 18-án végre a telefonszolgáltatás is megjelent Ballószögön élők életében. Erről január 19-én a Kecskeméti Közlöny számolt be „*Halló itt Helvécia... Halló itt Ballószög...*” címmel. A tanyavidéket összekötötték a nagyvilággal. Az első beszélgetést maga a közlöny szerkesztője folytatta az újonnan bekapcsolt előfizetőkkel. A postaügynökség ekkor Sándor Elek fűszerkereskedésében működött, így a boltnak is lett telefonja. A két új bekötéssel és Ágasegyházával együtt már három Kecskemét-környéki tanyavidéknek lett telefonja. A postaügynökség ettől kezdve távbeszélővel egyesített postahellyé vált.

¹ Postaügynökség: kisebb forgalmú helyen működő postai szolgáltatóhely, ami rendszerint szerződéses postaügynökkel, pár óra napi szolgálattal bonyolított le korlátozott postai forgalmat egy közeli postahivatal ellenőrzése alatt. Tanyai területeken elsőként jellemzően postaügynökségeket létesítettek.

1933-ban „Belsőballószög” postai ellátása Ballószeg postához került. A postahely napi 8 órában teljesített szolgáltatást. 1934 októberétől pedig Köncsög postai ellátását is Ballószöghöz csatolták. Köncsög úgynevezett utolsó postája és utolsó távbeszélőhivatala egyaránt Ballószeg lett.²

A Postai Rendeleték Tára 1935. január 18-i száma a postahely nevének megváltoztatásáról tájékoztatót. A vasútállomás nevét **Külsőballószög**re módosították, emiatt indokolt volt a postaügynökség elnevezését is Külsőballószög

ra változtatni. 1937 januárjában a Szegedi Postaigazgatóság 18 faluzó levélhordói³ állásra írt ki pályázatot, ebből két kézbesítőjárs érintette Ballószöget. A 6-os Helvécia ügynökség kezelése alatt működött, a feladata Helvécia, Belsőballószög és Matkó területrészek kiszolgálása volt, a 7-es pedig Külsőballószög ügynökséghez tartozott, és Külsőballószögen kívül Kadafalvára és Köncsőgre is kézbesített.

Az 1943-as országos telefonkönyv szerint Külsőballószög posta a kecskeméti egységes távbeszélő hálózathoz tartozott. Hivatalos órái: munkanapokon 8-13 és 14-18 óra között, vasárnap és ünnepnap 8-11 és 14-15 óra között. Az ügynökség ekkor már öt telefonelőfizetővel rendelkezett (Sándor Elek fűszerkereskedése mellett Balázs Jenőné szőlőbirtokos, Karácsonyi Gyula ny. tanár, szőlőbirtokos, Kecskeméti Mihály szőlőbirtokos és Wéber Aladár föld- és szőlőbirtokos).

1949-ben Külsőballószög fiókpostát átminősítették I. osztályú postának. Vállalkozói postahelyből állami posta lett. Működési helye is megváltozott, átkerült a Petőfi Sándor utcába. Ott a postaigazgatóság egy magánszemélytől bérelt megfelelő területet a posta működéséhez.

1955-ben Külsőballószög posta neve ismét megváltozott: azóta – és napjainkban is – **Ballószög** **posta** a hivatalos neve.

Sándor Elekné több mint 30 évi postaszolgálat után, az 1960-as évek közepén átadta a posta irányítását **Filus Ferencnének**. Filusné még a Petőfi Sándor utcai régi épületben kezdte a postai munkát. A postahivatal 1966-ban a kialakulóban lévő belterületen új épületbe költözött. Szolgálati lakás is tartozott hozzá. Akkor még csak „egy belszemélyes”⁴ volt a hivatal. Filus Ferencné postavezető megkapta a szolgálati lakást, amit a következő évben – miután megszűnt a postai munkaviszonya – el is hagyott.

1967 júniusától **Potz Lajosnét** nevezték ki Ballószög

ra hivatalvezetőnek. Családjával együtt Ballószög

² A Köncsőgre címzett postai küldeményeket, táviratokat a postai hálózat Ballószeg postához juttatta el, mivel Köncsőgnek nem volt saját postája, ezért a ballószegi posta feladata volt a címzettnék történő eljuttatás.

³ Levélkézbesítést végeztek olyan kisebb falvakban és külterületeken, ahol nem volt önálló posta.

⁴ Belsőballószög: a postahivatal épületén belül szolgáltatást teljesítő szakszemélyzet. (A kézbesítők a külső munkát végző dolgozók csoportjába tartoztak.)

A település szépen fejlődött, és az 1970-es évek közepétől a belső létszámot felemelték két főre.

1973-ban változás történt a postaanyag szállítási rendjében. Megszűnt a vasúti szállítás, és a postai irányítószámok bevezetésekor a küldemények szállítása Ballószög esetében is közútra terelődött. 1974-ben Ballószögön bevezették a külterületi támpontos kézbesítési rendszert. A következő évben a német posta miniszterhelyettese Ballószögre látogatott, és tanulmányozta az új kézbesítési módot. A Magyar Posta képviselői, köztük Tóth Sándor ballószögi kézbesítő is nagyon kedvező benyomást tett a német delegációra.

Potz Lajosné és családja 1978-ban Kecskemétre költözött, de továbbra is hű maradt Ballószöghöz, 16 boldog évet dolgozott itt. Képessége és szorgalma alapján előléptették: 1983-ban kinevezték Kecskemét 1. sz. Megyei Posta távközlési osztályvezetőjének, ahol később vezetőhelyettes, majd postavezető lett.

Potzné távozása után, 1983-tól **B. Tóth József lett a ballószögi posta vezetője**. Munkáját elődjéhez hasonlóan ő is elkötelezetten, a község és a posta érdekeinek szem előtt tartásával végezte. 1989 októberében, a Postai Világnapon a Szegedi Postaigazgatóság vezetője igazgatói elismerésben részesítette. Postavezetői kinevezésekor élt a lehetőséggel, és igénybe vette a szolgálati lakást. Elődjéhez hasonlóan ő is sok éven át hű maradt Ballószöghöz. Nyugdíjba vonulása után kiköltözött a szolgálati lakásból, de a településen saját ingatlant vásárolt, és jelenleg is itt él.

1990-ig a Magyar Posta a klasszikus postai szolgáltatások mellett gondoskodott a távközlési (távíró, távbeszélő), valamint a műsorszórás (TV, rádió) ellátásról is. Ez Ballószögön azt jelentette, hogy egy kézikapcsolású telefonközpont volt, ami az előfizetők helyi és távolsági beszélgetéseinek kapcsolását biztosította. A távíró-szolgáltatás keretében táviratok felvétele, továbbítása és kézbesítése tartozott az itteni posta feladatai közé. A műsorszórás területén csak nyilvántartási és díjbeszedési feladatai voltak. (Azokban az években még fizetni kellett a rádióhallgatásért és TV-nézésért.)

B. Tóth Józsefet 1997-ben **Esztergomi Anikó** követte a postavezetői székben. 17 évi ballószögi postai szolgálat után 2014-ben Kecskeméten vállalt munkát. Jelenleg is postás dolgozó.

A postavezetőkön kívül indokolt a belső dolgozókat és a kézbesítőket is megemlíteni. Belső, postatiszti munkakörben **Varga Józsefné és Szabóné Kása Irén** neve merül fel. A kézbesítők közül kiemelkedő egyéniség volt **Tóth Sándor**. A posta és az emberek szolgálata, a lelkiismeretes munkavégzés jellemezte aktív éveit. Többször kapott Kiváló Dolgozó kitüntetést. Nyugdíjba vonulásakor, 1997. november 17-én a Magyar Posta vezérigazgatója elismerésben részesítette. Tóth Sándor a postán kívül Ballószögért is sokat dolgozott. 12 évig önkormányzati képviselőként tevékenykedett, valamint sokat fáradozott a ballószögi háborús emlékmű létrehozásáért is. Közösségi munkájának elismeréseként 1999. október 23-án Ballószög Díszpolgára lett. Tóth Sándoron kívül szót kell még ejteni **Gömöri Ferencné**ről is, aki szintén nagyon tisztességes és becsületes kézbesítő volt.

Ez a névsor nem teljes, de tény, hogy az említett személyek az átlagosnál jóval többet tettek a ballószögi lakosság postai igényeinek kielégítésért és a szolgáltatás minőségéért.

2000-ig a posták munkáját – alapos ellenőrzések és szakmai értékelések után - 1-től 5-ig terjedő „érdemjeggyel” minősítette az irányító postaigazgatóság. Ballószög minden esetben jó (4-es) vagy jeles (5-ös) minősítést kapott.

Postavezetők

Ballószög, Ballószeg, Külsőballószög, Ballószög postahelyen

A kezdeti évtizedekből hiányosak az adatok. A hiányokat kérdőjellel jelezzük. Örölnénk, ha helytörténeti kutatók vagy idősebb visszaemlékezők segítenének pótolni a hiányokat!

1924 – ?	Nincs adat
?-1930 – 196?	Sándor Elekné postaügynök 1944-ig, postamester 1949-ig, utána postahivatal vezető
196? – 1968	Filus Ferencné hivatalvezető
1968 – 1983	Potz Lajosné hivatalvezető
1983 – 1997	B. Tóth József hivatalvezető, majd postavezető
1997 – 2014	Esztergomi Anikó postavezető

Készült: 2024. szeptember

Készítette:

Tóth László elnök

Dél-alföldi Postatörténeti Alapítvány